

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ

Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου
Ἐσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

MIX. I. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

Ἐναπλάσεως καὶ Ὀρθοδοξίας
ὁδὸς Φλίσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

ΔΙΑ ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ ΜΑΣ

Ἡ σημερινή των τάσις καὶ μορφή. — Τὸ δι' αὐτὰ καθήκον τοῦ Οἴκου. Ματριάρχου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μας.

Ἐάν ἐν Ἑλλάδι ζητήσῃτε νὰ ἀμφισβητήσῃτε τὴν χρησιμότητα τοῦ θεάτρου, ἐλόκληροι λεγόμενοι θὰ προβάλλουν νὰ σὰς ἀποστομώσωσι ἀμέσως, ἀπορριπόμενοι μὲ πᾶσαν σοβαρότητα, ἀξιοῦσαν νὰ ἀποκλείσῃ καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀντίρρησην, καὶ τονίζουσαι, ὅτι τὸ θέατρον μορφώνει.

Καὶ ὅμως ὁ δογματισμὸς οὗτος ἤξιζε νὰ ἐμφανίζετο μὲ ὀλιγωτέραν αὐθεντίαν. Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς, ἴσως μολοντί εἰς τὸ θέατρον ἔφειλε τόσας δάφνας, δὲν ἀπέφραγε νὰ ὁμολογῇ, ὅτι εἰς πολλὰς θεατρικὰς παραστάσεις ἐπικινδυνόν εἶνε νὰ φέρῃ τις τὴν γυναῖκα του, τὴν κόρην του καὶ τὴν ἀδελφὴν του. Καὶ ἡ σύγχρονος μεγάλη ἥθοποιὸς Δούζε, ἔχουσα θυγατέρα μονογενῆ, πολλὰκις ἐξέφρασθη, ὅτι ἐννοεῖ νὰ τὴν προφυλάξῃ ἀπὸ πᾶσαν ἐπιρροὴν τῆς σκηνῆς.

Ἐκτὸς τούτων, τεχνικῶς ἄλλοι ἀμφισβητοῦσι παντελῶς τὴν ἠθικὴν χρησιμότητα τῶν θεατρικῶν παραστάσεων, δέχονται δὲ μᾶλλον, ὅτι ἐπιδρῶσιν εἰς διαστροφήν καὶ διαφθοράν.

Ἔχουσι δίκαιον; ἔχουσι ἄδικον;

Οἱ ἐξαιρούντες καὶ ἐγκωμιάζοντες τὸ θέατρον ἀναφέρουν κυρίως δύο ἐποχὰς τὴν τοῦ Περικλέους, καὶ τὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. Ἡ πρώτη παρουσίαν ὄλην τὴν λάμπην τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος· ἡ δευτέρα ἐπέδειξεν ὅτι κάλλιον καὶ χαριστέρον ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ ἡ γαλατικὴ διάνοια. Καὶ εἰς τὴν μίαν δὲ καὶ εἰς τὴν ἄλλην πρωταγωνιστεῖ ἡ σκηνή.

Καὶ ὅμως οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, ὡς γνωστόν, ἀπέκλειον τὰς γυναῖκας ἀπὸ τὰς θεατρικὰς παραστάσεις. Τὸ θῆλυ γένος ἔχει μόνον εἰς τὸν ἕμιλον τῶν ἠθοποιῶν δὲν ἠδύνατο νὰ μετέσχη, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὴν τάξιν τῶν θεατῶν.

Ἐν τούτοις αἱ θεατρικὰ παραστάσεις τῶν ἀρχαίων προγόνων μας ὑπήγοντο εἰς τὰς θρησκευτικὰς τελετάς. Ἄλλ' ἐνῶ ἀπὸ τὰς ἄλλαις ἱερᾶς πομπῆς καὶ πανηγύρεσι αἱ γυναῖκες καὶ αἱ κόραι δὲν ἀπεκλείοντο, πᾶσα συμμετοχὴ εἰς τὰς θεατρικὰς ταῖς ἦτο ἀπηγορευμένη. Διὰ τὴν Προφανῶς, διότι ὑπῆρχε πεποθησις, ὅτι ἡ ἀγνότης καὶ ἡ χρηστότης τῶν διεκινδύνωντων ἔστω καὶ ἀπὸ τὰς τραγῳδίας ἐνός Αἰσχύλου, ἐνός Σοφοκλέους, ἐνός Εὐριπίδου. Ἄλλ' ὅτι δύναται νὰ διαφθερῇ τὴν γυναῖκα εἶνε πλάνη νὰ νομίζωμεν, ὅτι δύναται νὰ στηρίξῃ ἢ ν' ἀφίσῃ ἀβλαβῆ τὸν ἄνδρα.

Οἱ ἀρχαῖοι λ. χ. Ἀθηναῖοι τί ὠφελήθησαν ἀπὸ τὸ θέατρον; Οἱ μαχηταὶ τοῦ Μισραθῶνος καὶ τῶν Πλαταιῶν, καὶ οἱ ναυμάχοι τοῦ Ἀρτεμισίου, τῆς Σαλαμίνας, τῆς Μικᾶλης, ὅλιγον ἢ οὐδὲν εἶχον ἐπηρεασθῆ ἀπὸ τὰ θεατρικὰ ἀκροάματα καὶ θεάματα. Καὶ ὅμως αὐτοὶ εἶχον τὸν κάλλιστον τῶν πολιτισμῶν. Ποῖον; Τὴν εὐσίθειαν, τὴν οἰκογενειακὴν στοργήν, τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος καὶ τὴν δύναμιν τοῦ νὰ θυσιάζωνται διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς καὶ νὰ τρέφωσιν ἀφάρτον καὶ ἀεζήτηλον τὴν δόξαν τῆς διὰ τοῦ αἵματός των. Τούναντίον, ἡ γενεά, ἡ τραφεῖσα εἰς τὰ θέατρα, ἔχει μόνον καλητέρα δὲν ἀνεδείχθη, ἀλλὰ καὶ ἐξέπεσε. Καὶ ἂν δ' ἀκόμη ὀρθώσωμεν, ὅτι ἡ σκηνὴ ὑπῆρξεν ἀνεύθυνος διὰ τὴν συντελεσθεῖσαν χειροτέρευσιν, ἀλλ' ἀναμφισβήτητον ἀπομένει ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ τὴν παρεμποδίσῃ, ἐνῶ ὅλος ὁ λαὸς τότε ὑψίστατο τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς.

Καὶ ὁ αἶων τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ἀνέδειξεν ἕνα Κορνήλιον, ἕνα Ραυίαν, ἕνα Μολιέρον. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἠμποδίσαν ἀπὸ τὸ νὰ προχωρήσῃ τότε μετὰ καλῶς ἡ ἠθικὴ διαφθορὰ εἰς μέγα μέρος τῶν ἀνωτέρων κύκλων τῆς Γαλλίας, οὗς ἀπετέλουν οἱ ἐνθαρρύνοντες καὶ χειροκροτοῦντες τὰς θεατρικὰς παραστάσεις. Ὅσως ὅστε ἔχομεν καὶ πάλιν τὸ ἀναμφισβήτητον γεγονός, ὅτι ἡ σκηνὴ ἐν ὄλῃ τῇ δόξῃ τῆς, ἂν δὲν συνετέλεσεν εἰς τὴν γαλλικὴν ἐκλυσιν, ἀλλ' ἐστάθη ἐνίκανος καὶ νὰ τὴν ἀναχατίσῃ. Πῶς

λοιπόν οι σημερινοί εν Ελλάδι φίλοι του θεάτρου δέν ανέχονται αντίρρησην ως προς την σκοπιμότητα αυτού, αλλά δογματίζουσιν, ότι το θέατρον αναντιρρήτως έξασκει επίδρασιν ήθικοποιόν ;

Κατά της πλήνης ταύτης έννοω να διαμαρτυρηθώ, τόσο μάλλον, καθόσον ή σημερινή εξέλιξις του θεάτρου παρ' ημίν, άπόρροι μίας ολικράς πνευματικής νοσηρότητος, είνε προωρισμένη να χειροτερεύη την ήθικην και πνευματικην κατάστασίν μας, και να διαστρέψη τους έγκυβόλους μας, τα νεύρα μας, τας άρεσκείας μας, τας ψυχάς μας, τήν βίον μας, επί άνυπολόγιστω βλάβη του μέλλοντός μας. Πρό μιᾶς πενταετίας ήδύναντο να τονίσωσι μετά τινος δικαίου την ύπέρ αυτού συνηγορίαν των. Άλλ' από τινος διεφθαρμένη και τετυφλωμένη κριτική, διαθέτουσα τας σήλας της δημοσιογραφίας, κατώβωσε να πείρη μέγα μέρος του κοινού της πρωτεύουσής μας, ότι είνε γελοίον τό να παρακολουθώ οικογενειακά δράματα, εις τα όποια άρχει σσηνή τις ήθική ιδέα, ότι είνε άνάξιον της έποχής τό να διακρύψωσι οι θεαταί διά τας περιπετείας ήρώων άναξιοκνηθούτων, και ότι είνε λίαν πεπαλαιωμένον τό σκηνηκόν διάγραμμα του θειάμβου της άρετής ή της τιμωρίας της κακίας. Έπί πλέον δέ, μεταφρασταί σάπτου μέχρι μυελού και δατέων, και διανοητικός και ήθικός άνισόρροποι και έκφυλισμένοι, έχοντες την άναίδειαν ν' άνακρύπτωσιν ένα Σαίξπηρ ως περασμένον μεγαλειόν, τό όποιον σήμερον είνε άνάξιον προσοχής έκ μέρους της σοφολογιότητός των, έπέδωθσαν, όχι πλέον κατά προτίμησιν, αλλά σχεδόν κατ' άποκλειστικότητα εις την μετάφρασιν και την σκηνηκην άναβίβασιν έργων, όχι μόνον ξένων προς την έλληνικην ψυχήν, αλλά και όλεθρίων δι' αυτήν. Και τοιουτοτρόπως μία άφρων και άπροννημένη συμμαχία μεταφραστών και υιασαρχών κατά τας πέντε ιδίως τελευταία έντι άνέλαθεν, όπως διά του θεάτρου άλλοίωση, διαφθέρη και έκπορευση πνευματικής, ήθικώς, οικογενειακώς και κοινωνικώς την Έλληνικην πρωτεύουσαν και τας έπαρχίας, έχάτως δέ τό άνόσιον τουτου έργον άρχισε να έπεκτείνηται και εις τόν έξω Έλληνισμόν.

Οι ένήμεροι εις τας θεατρικάς παραστάσεις της τελευταίας πενταετίας γνωρίζουσιν, ότι τα προσφερόμενα εις τό Έλληνικόν κοινόν δράματα και κωμωδίαί δέν έχουσι δεσπόζουσαν καμμίαν ήθικην ιδέαν, ούδ' άποβλέπουσι ποσώς εις ήθικόν τινα σκοπόν. Οι συγγραφείς των, κεφαλαί διαστραμμένοι, δέν αντιπροσωπεύουσι τοδλάξιστον κανέν πνευματικόν φώς. Έχθροί του χριστιανισμού και της υγιούς φιλοσοφίας και ψυχολογίας, πλήρεις νοσηρών και διεφθαρμένων ιδεών ως προς την φύσιν και τόν προορισμόν του ανθρώπου, πολέμιοι του καθήκοντος και της ήθικής έλευθερίας, με τυφλήν λύσπην καταγιγόμενοι εις τό να παραλόσωσιν όλους τους Ιερούς δεσμούς, της φιλίας, της ατοργής, της συζυγίας, και να ατήσωσι μονοκρατορούν τό βασιλείον της σαρκός, των νεύρων, των κτηνωδών όρέξεων, των άλογίστων φρενοτροπιών,

του ρυπαρωτέρου όλισμού και της προστυχοτέρας ήθικής, πνευματικής, οικογενειακής και κοινωνικής άναρχίας, εις τα δράματα και τα κωμωδίας των άγονται από ένα δαιμόνα φρενοπαθούς άρνήσεως και άναισχύτου έκπορευόσεως, ως να ήνε ή ύνθρωπότις μία άγέλη κτηνών χωρίς κανέν εύγενές ιδανικόν, χωρίς κανένα προορισμόν, χωρίς Θεόν, και χωρίς καμμίαν ήθικην άξίαν και εύθύνην. Άνδρες διεφθαρμένοι ή διανοίγοντες εις τας συζύγους των διά της φιλοσοφίας των (!) τας δόδους της διαφθοράς, γυναίκες άπιστοι, φίλοι διαφθορείς της κοίτης των φίλων των, μίσ λυσσαλέα και άκαταμάχητος δράσις νεύρων, σαρκών, όρμών, και άγρίων και άσελγών όρέξεων, όρξας τυφλή, πεπωμένη, εξ άνάγκης, άνευ συνειδήσεως και ήθικής τινος έπιγνώσεως, άνευ εύθύνης, ήτοι όλοκληρος ή όλισμός κυριαρχών επί σκηνης με τα κωρότατα των διδραχμάτων του και τας άναίδεστάτας των άρχών του, και έπιδεικνύων ανθρώπους χειροτέρους από τα κτήνη, ίδού ή σημερινή προέχουσα μορφή του έλληνικού θεάτρου. Και από τό θέατρον τουτου έξαρτώσιν έλπίδας νέου πνευματικού μέλλοντος διά την ταλαίπωρον νεολαίαν και κοινωνίαν μας ! Και διά τό έργαστήριον τουτου της άθρησκείας, της άναισχυτικίας, της άποσθέσεως παντός φωτός και παντός εύγενούς αίσθηματος, διά τόν Άδην τουτον τόν έρχόμενον να διαφθέρη, να κολάση και να βαρβαρώη την έλληνικην κοινωνίαν και οικογένειαν, και να μολύνη την ψυχήν μας, και να καταλύση τας άγνά ιδανικά μας, και ν' άθάψη την πίστιν μας, και να μολύνη τας ήθη μας, διά τό συγερδόν και άχρειον τουτου χαλκείον της χειρίστης παραφροσύνης και κακοηθείας, τολμώσι να διαλαλώσιν, ότι μορφώνει και έκπολιτίζει ι

Η θεατρική αυτή κατάσταση μας άποτελεί ένα από τους μεγαλητέρους και φοβερωτέρους κινδύνους της όλης μας ύπάρξεως. Ίδού δέ θέμα άξιον να έπασχολήση την δημοσιογραφίαν ίκεινήν, ήτις έχει έννοιάν τινα των καθηκόντων της, την ύγιαίνουσαν κοινήν γνώμην, και την Βουλήν και την Κυβέρνησιν, αι όποιαί δέν θ' άμαρτήσουσιν εις καμμίαν έλευθερίαν, αν έμποδίσουν τοιαύτας έκπορευτικάς παραστάσεις, άφού εις αυτήν την Άμερικην ύπάρχει χαλινός τις διά την θεατρικήν άκολασίαν.

Θέλω τολμώσι μάλιστα να έπω με όλην την εύλάβειαν, ότι ή περι του ζητήματος τουτου φροντίς και πρόνοια δέν είνε ξένη και προς την Ίεράν της Ελλάδος Σύνοδον και προς αυτό τό Οικουμενικόν Πατριαρχεϊον, τό κλίμα του όποίου διατρέχει ήδη ή κ. Κ. Χρηστομάνος, όστις, άφού άκηρήθη την Ορθοδοξίαν, διά να γείνη Παπιστής, άπεφάσις τώρα να διορθώση τό έθνος μας, ως θιαυάρχη, με τό προκομμένον όρμολόγιον της «Νέας Σκηνης» του! Έπί του παρόντος την κυριωτέραν άντιδρασίαν κατά του διεφθαρμένου και φθοροποιού τουτου βέματος κάμνουσιν ίκαίνοι, όστινες κατά τας Κυριακάς και άλλας έορτάς εδολώνουσι τόν λαόν, εις άκράσις των θείων βημάτων του Έδαγγελίου, όχι μόνον κατά την πρωίαν έν τοις Ιεροίς ναοίς, αλλά και κατά την έσπέραν, κατά τας ώρας των

συγκεντρώσεων, εις τας αβήσους τας συντρεχούσας επικουρικώς τό Ιερότατον των ναών έργον. Άλλ' ή άποτελεσματικώς φραγμός πρέπει να όρθωθ ήπό των εκκλησιαστικών άρχόντων μας, όστινες δύνανται ν' άπευθύνωσι πατρικήν προς πάσας τας τάξεις παραινέσιν και να τας έξορκώσωσι ν' απέχωσιν από θεατρικά κέντρα τοσούτον όχι μόνον παράφρονα και άνήθικα, αλλά και έθναφθόρα.

Υποστηρίζων τουτου δέν κάμνω έκκλησίην εις καμμίαν όπισθοδρομικότητα, εις καμμίαν στενήν άντίληψιν, εις κανένα φανατισμόν. Άλλ' ή χειρίστη και αίσχροτάτη των τυραννιών θά ήνε, εάν όλίγοι φανατικοί νοσηράς και άχρείας θεατρομανίας, έμπαίζοντες τας ήθικά οικογενειακά και τά πατριωτικά δράματα και τας τραγωδίας πνευματών άγνων και μεγαλοφών, μάς έπιβάλωσι θεατρικά προδόντα έκφυλα, διεφθαρμένα, κτηνώδη, τείνοντα να μάς καταστήσωσιν έγχαίσιον συρφετόν και να διαστρέψωσιν όλην την ήθικην και έθνικην ύπόστασιν μας; ούδέν δέ θά ήνε οίκτρότερον παρά εάν την καταστροφήν ταύτην συνεχίσωσιν άνευ άμύνης τινός, και αν ή έθνική ψυχή μας, μένουσα άπροστάτετος, άρεθ ήρμαιον όλίγων άπροννημένων, όστινες δέν έχουσι τίποτε τό χριστιανικόν, τίποτε τό έλληνικόν, όμοιό δέ με την θρησκείαν και τόν έθνισμόν των άπεξεδύθησαν και πών γνώρισμα λογικόν και ανθρώπινον, νομίσαντες, ότι ή μεγαλοφυία, ή πρόοδος και ή πνευματική ζωή έγκνεται εις την υλοθέτησιν, την έξήμνημνσιν και την προαγωγήν πάσης παραφροσύνης και πάσης έξαχρειώσεως.

Μιχ. Ι. Γαλανός.

ΨΗΦΙΣΜΑ

του Δημοτικού Συμβουλίου Σπαρτιατών επί της έκλογής και άναρρήσει εις τόν Μητροπολιτικόν Θρόνον Άθηνών της Α. Σεβασμιότητος του τέως Μονεμβασίας και Λακεδαιμόνος ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Το Δημοτικόν Συμβούλιον Σπαρτιατών, Συγκείμενον από τόν Πρόεδρον κ. Ι. Σ. Κυρούσην, τόν πρωτοκολλητήν κ. Α. Λεώπουλον και τούς κάτωθι ύπογεγραμμένους συμβούλους Συνεδριάσαν έν τώ Δημοτικώ καταστήματι σήμερον ήην Νοεμβρίου 1902, ώραν 10 π. μ., παρονσιν και του Δημάρχου κ. Περ. Σαλβαρά, έν ασυσκεψθή και άποφασισή επί της προτάσεως του κ. Δημάρχου, όπως διαβιβασθώσι τας συγχαρητήρια της Δημοτικής Άρχής προς τόν τέως Αρχιεπίσκοπον Μονεμβασίας και Σπάρτης Κόμρον Θεόκλητον Χ. Μηρό-

πουλον, όστις, κατά τηλεγραφικάς ειδήσεις έξέλεγη χθες Μητροπολιτης Άθηνών :

Άποφαιρέται και Υψηλίζει :

Έβημερέως τάλιθη του Δήμου Σπαρτιατών υιοθήματα επί της άναρρήσει του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Μονεμβασίας και Σπάρτης Κυρίου Θεοκλήτου Χ. Μηροπούλου εις τόν Μητροπολιτικόν θρόνον Άθηνών

Έκφράζει άφ' έτος μεν την χαράν αυτού επί της έκλογής του Ηομιενάρχου αυτού ως Αρχηγού της έν Ελλάδι Έκκλησίας, δι' ής και ή Λακεδαιμών έτιμήθη, άφ' έτέρου δέ την θλίψιν αυτού επί τώ άπογορευισμώ της πνευματικής ποιμήνης της Λακεδαιμόνος του άξιου αυτής Ηομιένου.

Διαπρατοί την αιώνίαν του Δήμου είνρωμοσύνην προς τόν τέως Ιεράρχην της Πατρίδος, όστινος τότομα και αι άρετώ έσαί θά μνημονεύονται.

Δράττεται δέ της εύκαιρίας, ένα διαβιβάζη τη αυτού Σεβασμιότητι την διακαή εύχην του Σπαρτιατικού Δήμου, όπως ταχώς και άξίως, έν τη φιλοπάτριδι μερμηνη και τη προς την Λακεδαιμόνα άγάπη άντης διενεργήση προς την πληρωσίν του θρόνου Μονεμβασίας και Σπάρτης.

Έντέλλεται τώ Κω Δημάρχω όπως διαβιβάζη τό παρόν ψήφισμα προς την αυτού Σεβασμιότητα και μερμηνηση περι τελέσεως δοξολογίας έν τώ ένταθα Μητροπολιτικώ Ναώ.

Άπερασίσθη και έγένετο έν Σπάρτη και ύπεργράφη νομίμως.

Ο Πρόεδρος Ο Πρωτοκολλητής Ι. Σ. Κυρούσης Α. Ν. Λεώπουλος Τά Μέλη (Έπονται αι ύπογοφαι) Ότι άντέγραφορ Σπάρτη σήμερόν. Ο Δήμαρχος Σπαρτιατών Περ. Σαλβαράς.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

ΙΑ.

Έπιθυμείν τόν θάνατον. — Η άποψις αυτή του θανάτου αναφέρεται εις ψυχάς ισχυράς και άποφασιστικάς, και ιδίως εις ανθρώπους μεγαλόφρονας και άγιους υπό δύο περιπτώσεις. Η πρώτη περίπτωση, ή φυσικώτερα και νομιμωτέρα, είνε εκείνη, κατά την όποίαν ή άνθρωπος διάγει βίον λίαν δυστυχή και πλήρη θλίψεων, βίον, ή όποιος είνε χειρότερος και αυτού του θανάτου έν γίνει δέ είνε ή περίπτωση εκείνη, κατά την όποίαν ή άνθρωπος εδρίσκεται εις κατάσταση τοσούτον άθλιαν, ώστε ούδώς δύναται

να μεταβάλλη και βελτιώση αυτήν τότε δύναται τις να επιθυμῆ τὸν θάνατον, τὸν κυρίαρχον τοῦτον τῆς φύσεως, ὡς τὸ μόνον καταφύγιον καὶ τὸν ἀκύμαντον λιμένα τῶν βασάνων του. Ἄν ἦνε ἀδύναμις νὰ ὑποκύπη τις εἰς τὸ κακόν, εἶνε ἄρα παραφροσύνη νὰ τὸ ὑποβάλῃ· καὶ ἐπομένως δύναται τις νὰ ἐπιθυμῆ τὸν θάνατον, ὅταν τὰ ἐν τῷ βίῳ κακὰ ὑπερτερῶσι τῶν ἀγαθῶν, ἰδίῳτι, τὸ νὰ ζῆ τις ἐν τῷ μέσῳ τῶν βασάνων καὶ τῶν ἀναποφύκτων δυστυχῶν καὶ θλίψεων εἶνε τι παρὰ φύσιν.

Ὁ Θεὸς μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπιθυμῶμεν τὸν θάνατον, ὅταν ἐρισκώμεθα ἐν τοιαύτῃ οἰκτρᾷ καταστάσει (1). Ὑπάρχουσι τινες, οἱ ὅποιοι ἀποφαίνονται, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιθυμῶμεν τὸν θάνατον, διὰ τὰ ἀποφύγεμεν τὰς τοῦ κόσμου ἡδονάς, αἱ ὁποῖαι εἶνε τι φυσικῶν πόσων λοιπὸν περισσότερον δὲν πρέπει νὰ ἐπιθυμῶμεν αὐτὸν διὰ τὰ ἀποφύγεμεν τὰς συνεχεῖς ταλαιπωρίας; Ὑπάρχουσι ἐν τῷ βίῳ πολλὰ πράγματα καὶ πολλὰ περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι εἶνε πολλὰ χειρότερα τοῦ θανάτου, καὶ διὰ τὰς ὁποίας εἶνε προτιμότερον ν' ἀποθάνωμεν καὶ νὰ μὴ ζῶμεν, παρὰ νὰ ζῶμεν βίον ἀβίωντων. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ Ἀκαδεμαϊκόνιοι, ὅταν ἠπειλήθησαν παρὰ τοῦ Ἀντιπάτρου, ἂν δὲν συνήθουν εἰς τὰς ἀκαιτήσεις του, τῷ ἀπεκρίθησαν «ἂν αἱ ἀπειλαὶ σου ἦνε σκληρότερα τοῦ θανάτου, προτιμῶμεν μάλλον ν' ἀποθάνωμεν» καὶ οἱ ἐξέφρονες λέγουσιν, ὅτι ὁ σόφρος ζῆ ὅσον πρέπει καὶ ὅχι ὅσον δύναται ἄλλως τε ὁ θάνατος εἶνε μάλλον ἐκ τῶν ἐφ' ἡμῖν καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μας, παρὰ ἡ ζωῆς.

Τὸ ἐνωστὸς μᾶς εἶνε πλέον τοῦ δέοντος εὐνοϊκόν, ὥστε νὰ δυνάμεθα ἀνέντις νὰ ζῶμεν διὰ τῆς ἐλευθερίας, ἡ ὅποια μᾶς ἐδόθη, δυνάμεθα ν' ἀποκρούσωμεν πᾶσαν μετριοφροσύνην διὰ τὴν κακὴν κατάστασίν μας, ἐν τῇ ὁποίᾳ δυνάμεθα νὰ εὐρισκώμεθα. Διὰ τοῦτο, ἄνθρωπε, παραπονέσαι διὰ τὸν κόσμον τοῦτον; δὲν σὲ χωρεῖ; Ἄν δέ, παρ' ἄλλαν τὴν δραστηριότητά τῆς θελήσεώς σου ὑποφέρεις, τότε ἄλλὰ μόνον τότε, δικαιοῦσαι νὰ ἐπιθυμήσῃς τὸν

θάνατον καὶ νὰ ζήτησ τὴν ἐκ τοῦ κόσμου τοῦτου ἀπέλευσίν σου.

Ἡ δὲ δευτέρα περίπτωσις τοῦ νὰ ἐπιθυμῶμεν τὸν θάνατον ἀναφέρεται εἰς τὸν ζωηρὸν πόθον καὶ μεγάλην ἐπιθυμίαν τῆς ἀπολαύσεως τῆς μελλούσης ζωῆς. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ θάνατος θεωρεῖται ὡς μέγα κέρδος, ὡς ἡ σπορὰ διὰ τὴν βλάστησιν καλλητέρας ζωῆς, ὡς ἡ γέφυρα ἢ μετὰγουσα εἰς τόπους εὐδαίμονας, ὡς ἡ ὁδὸς ἢ πέρουσα πρὸς ἄλλα τὰ ἀγαθὰ, ὡς ὁ προάγγελος τῆς ἀναστάσεως. Ἡ σταθερὰ πίστις καὶ ἡ ἐλπίς πρὸς ταῦτα εἶνε ἀσυμβίβαστος μετὰ τοῦ φόβου καὶ τῆς θλίψεως τοῦ θανάτου. Ἡ πίστις οὖτι καὶ ἡ ἐλπίς μᾶς καθιστᾷ ὀφθαλμὸν τὴν ἐνταῦθα διαμονὴν μας, καὶ διεγείρει τὸν πόθον τοῦ θανάτου· μᾶς ὑποτρέφει νὰ φέρωμεν μεθ' ὁμοιοῦσ τὴν ζωὴν καὶ νὰ περιμένωμεν μετ' ἐπιθυμίας τὸν θάνατον, νὰ θεωρῶμεν τὴν ζωὴν ὡς θλίψιν καὶ τὸν θάνατον ὡς χαράν, ἐκείνην ὡς πέναν καὶ αὐτὸν ὡς χορηασμόν.

Διὰ τοῦτο καὶ λίαν δικαίως μέμφονται τοὺς φιλοσόφους καὶ τοὺς χριστιανούς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι εἶνε δημόσιοι ἀπατεῶνες καὶ χλευσταὶ καὶ δὲν πιστεύουσιν ἐν ἀληθείᾳ εἰς ἑ, τι λέγουσιν. Διότι οὗτοι διδάσκουσι μὲν στεντορίας καὶ κηρύττουσι διὰ τῶν μάλλον ἀκαταμαχάτων ἐπιχειρημάτων τὴν πηγὴν πάσης εὐδαιμονίας, τὴν ἀθανασίαν, καὶ τὴν ἠθικὴν τρυφὴν τῆς ὑπεροσμίου ζωῆς, ἐν τούτοις ὅμως αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀκριβοῦσι καὶ ἐντρομοὶ πρὸ τοῦ θανάτου μένουσιν, ἐνῷ αὐτοὺς εἶνε ἡ μόνη ἀναγκαῖα διόδος διὰ νὰ μεταβῶμεν ἐκεῖ.

Ἡ ζωὴ μίαν μόνον εἰσοδὸν ἔχει καὶ αὕτη ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ ἄλλου· ἐνῷ ὁ θάνατος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεώς μας (1) καὶ ἔχει ἐπίσης μίαν ἐξοδὸν (2).

Διδόναι ἑαυτὸν εἰς τὸν θάνατον. — Ἡ τελευταία ἀποψὶς τοῦ θανάτου εἶνε ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἐκουσίως παραδίδει ἑαυτὸν εἰς τὸν θάνατον καὶ εἶνε

(1) Σημ. Μεταφρ. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὁ Charron γράφων, ὅτι ὁ θάνατος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεώς μας δὲν ἐννοεῖ βεβαίως τοῦτο ἀπὸ ἀπολύτου ἀπόψεως, διότι καὶ αἱ ἀσθένειαι καὶ αἱ ἀπρόοπτοι θανατηφόροι περιστασίαι προκαλοῦσι παρὰ τὴν θέλησίν μας τὸν θάνατον καὶ αὐτὸ τὸ βεβῶ γήρατος ἐκπλήρωσιν νόμου φυσικοῦ· ἄλλως τε ἡ γῆ μας οὕτη δὲν εἶνε καὶ τὸ αἰώνιον κατοικητήριόν μας, ἀλλ' ἀπλῶς τὸ σχολεῖον, οὗτως εἰπεῖν ὅπου ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος διαιοητικῶς ἀναπτύσσεται καὶ ἤθι κῶς διαπαιδαγωγεῖται· τὸ πραγματικὸν κατοικητήριόν μας εἶνε ἐκτὸς τῆς γῆς τούτης, εἶνε ἡ ὑπερέτατος ζωῆ, ἡ αἰωνιότης, ἡ ὁποία εἶνε ἄλλως ἀκατάληπτος εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν, εἶνε ἡ μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐνωσίς μας καὶ πρὸς τοῦτον ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμὲ ἵνα πάντες ἐν ὅσῃ καθὼς σὺ Πάτερ ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν σοί. ἴνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὅσῃ. (Ἰωάν. Κεφ. 12, στίχ. 20—21)· ἐπομένως πρέπει νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι διὰ τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ θανάτου ἐκ τῆς θελήσεώς μας, ὁ Charron ἐννοεῖ προφανῶς εἰς αὐτόντις τὸν ὁποῖον θελόν τις δύναται νὰ ὑποκύψῃ χεῖριν ὑψηλοτέρων ἀρχῶν.

(2) Σημ. Μεταφρ. Ἐν τῇ Σοφίᾳ Σολομῶντος (Κεφ. 2, στίχ. 6) ἀναγινώσκουμεν· «Μία δὲ πάντων εἰσοδὸς εἰς τὸν βίον, ἐξοδὸς τε ἰση».

ἢ πραγμάτων τῆς προηγουμένης ἀπόψεως, τῆς ἐπιθυμίας τοῦ θανάτου.

Πότε ἐπιτρέπεται ὁ ἐκούσιος θάνατος. — Ἐπιτρέπεται ὁ ἐκούσιος θάνατος εἰς τὰς ψυχὰς ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἔχουσιν ὡς σημεῖα τῶν τῶ ἠθικῶν μεγαλείων καὶ τὴν ὑπερσπουδαίαν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ὑψίστης ἀρετῆς. Τὴν ἀποψὶν ταύτην τοῦ θανάτου ἐπραγματοποίησαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων οἱ μεγαλύτεροι καὶ ἐξοχώτεροι ἄνδρες τῆς ἀνθρωπότητος, πάσης θρησκείας καὶ παντὸς ἔθνους· ἄλλοι οἱ Ἕλληνας, οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Πέρσαι, οἱ Ἰνδοί, οἱ ὑψίστοι φιλόσοφοι παντὸς συστήματος, οἱ Ἰουδαῖοι, τῶν ὁποίων ὡς μάρτυρα ἀναφέρομεν τὸν ἐνάρατον γέροντα Ραζίαν, ὀνομασθέντα πατέρα τῶν Ἰουδαίων ἐνεκα τῆς ἀρετῆς του, καὶ τὰς γυναῖκάς ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ τοῦ Ἀντιόχου, ἀπὸ περιέτακτον τὰ τέλεα τῶν ἐρρήθησαν μετ' αὐτῶν εἰς βράβρον, οἱ Χριστιανοί, τῶν ὁποίων μάρτυρες εἶνε αἱ δύο ἄγαι, ἡ Πελαγία καὶ ἡ Σωφρονία, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη μετὰ τῆς μητρὸς τῆς καὶ τῶν ἀδελφῶν τῆς ἐρρήθησαν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ καὶ ἡ ἑτέρα ἐρρονεύθη διὰ μαχαίρας, διὰ τὴν ἀποφύγη τὴν βίαν Μαξεντίου τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐκτὸς τούτων ἔλασι δὲ κληροὶ καὶ κοινοτήτες, ὀδοῦλοι παρεδόθησαν ἐκούσιως εἰς τὸν θάνατον χάριν ὑψηλοτέρων ἀρχῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐνεποροῦντο, ὅπως οἱ Κάπιοι ἐν Ἰταλίᾳ, οἱ Ἀστοῦπα καὶ Νουμάνσα ἐν Ἰσπανίᾳ, ὅταν ἐπολιορκούντο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, οἱ Ἀθιδίοι, ὅταν κατεπίεζοντο ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, πόλις τις τῶν Ἰνδιῶν, ὅταν ἐπολιορκεῖτο ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου· ὁ Σοκράτης, χάριν τῶν φιλοσοφικῶν ἀρχῶν του, καταδικασθεὶς εἰς θάνατον, προθύμως καὶ ἀταράχως ἐπὶ τὸ κάθειναι· ὁ Γαλλιλαῖος χάριν τῆς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας ἀναφανήσας πρὸ τῆς Ἰερᾶς ἐξετάσεως τὸ περιφρονῶν ἐκεῖνο καὶ πλῆρες αὐτοπεποιθήσεως e pur si muore (καὶ ἄλλως κινεῖται) ἐρρήθη εἰς τὰς φυλακάς ὅπου καὶ ἀπέθανε· τὰ ἑκατομύρια τῶν ἁγίων Μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι προθύμως καὶ ἀφειδῶς ἐξέχεον τὸ αἷμα τῶν χάριν τῆς εἰς τὸν Χριστὸν πίστεως καὶ τῶν αἰώνιων ἀληθειῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ διὰ τοὺς ὁποίους σήμερον δικαίως σεμνύνεται ἡ Ἐκκλησία τοῦ Λαυρωτοῦ. Καὶ τί λέγω, αὐτὸς οὗτος ὁ Θεάνθρωπος Κύριος, ὁ ὁποῖος ὡς πρόδρατον ἐπὶ σφαγῆν ἤχθη, προθύμως καὶ ἐκούσιως ἀνήλθεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, τοῦ ξύλου τῆς ἀτιμίας μὲν τότε, σήμερον δὲ σημεῖα τῆς αἰωνίου θρησκείας καὶ τῆς ἀπολύτου ἀγάπης, χάριν τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ὑψίστης καὶ προαιωνίου βουλής τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐκ τῆς κατάρτας ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὅλα τὰ ἀνωτέρω γεγονότα καὶ πλεῖστα ὅσα ἄλλα, περὶ τῶν ὁποίων ἡ παγκόσμιος ἱστορία ἀναφέρει, ἀκαταμαχῶτως ὑποστηρίζουσι τὴν θέσιν μας, ὅτι ὁ ἐκούσιος θάνατος ἐπιτρέπεται, ὅταν πρόκηται περὶ ἰκανοποιήσεως καὶ πραγματοποιήσεως ἀρχῶν ἰδωθῶν καὶ αἰώνιων. Καὶ ἐπομένως, ἂν ὁ φυσικὸς θάνατος ἦν τι καλὸν καὶ ἀγαθόν, ὁ ἐκούσιος θάνατος εἶνε ὁ ὀρασιότερος, ὁ καλλίτερος καὶ ὁ εὐγενέστερος, διότι δι' αὐτοῦ ὁποῖοι σποροῦνται αἱ παραγνωρίζμεναι ἠθικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ

ἀλήθειαι, ἀναγνωρίζεται τὸ κύρος τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν Ἑθνῶν καὶ κατορθοῦται νὰ πνέῃ ζωηφόρος τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας.

Ἄν δὲ ἐπιτρέπεται, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, τὸ νὰ ἐπιθυμῶμεν καὶ ζητῶμεν τὸν θάνατον, διατὶ νὰ ἦνε κακόν, ὅταν πραγματοποιώμεν τὴν ἐπιθυμίαν μας παραδίδοντες ἐκυτοὺς εἰς τὸν θάνατον, ὅταν πρόκηται περὶ ἐκπληρώσεως σκοποῦ ὑψηλοτέρου; ἂν ὁ θάνατος ἐπιτρέπεται ἐν τῇ θελήσει, διατὶ νὰ μὴ ἐπιτρέπεται ἐν τῇ ἐκτέλεσει, ἀφοῦ ἡ ἐκτέλεσις δὲν εἶνε τι ἄλλο, παρὰ αὐτὴ αὕτη ἡ θέλησις ἐν πραγματοποιήσει;

Πότε δὲν ἐπιτρέπεται ὁ ἐκούσιος θάνατος. — Παρεκτός τῶν ἀνωτέρω ἠθικῶν λόγων, οὐδέποτε ἄλλοτε ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁ ἐκούσιος καὶ βίαιος θάνατος. Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ θανάτου ἀπεκρούθη ἐρρομένως παρὰ πολλῶν, ὅχι μόνον Χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ Ἰουδαίων καὶ φιλοσόφων, οἱ ὁποῖοι ἀποφαίνονται διὰ τῶν πειστικωτέρων ἐπιχειρημάτων, ὅτι τὸ νὰ παραδῆ τις ἑαυτὸν εἰς τὸν ἐκούσιον θάνατον εἶνε ἠθικὸν ἐλάττωμα, ἀνάνδρια, δειλία καὶ ὑψίστος βαθμὸς ἐνομομονίας· εἶνε προφανῆς δείγμα τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑψίσταται μετὰ γενναϊότητος καὶ θάρρους τὰς ἀντιθέτους προσβολὰς τῶν ἐναντιῶν περιστάσεων τοῦ βίου.

Ἡ ἀληθής, ἡ ζωσα ἀρετὴ οὐδέποτε πρέπει νὰ ὑποχωρῆ, καθόσον τὰ κακὰ τοῦ κόσμου τοῦτου καὶ αἱ ἀσκληραὶ δοκιμασίαι εἶνε ἡ πραγματικὴ τροφὴ αὐτῆς. «Ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ θλίψιν ἔχετε, λέγει, ὁ Κύριος. Μεγαλύτερα ἀνδρεία εἶνε νὰ ὑποφέρῃ τις τὰς ἀλύσεις τῆς δυστυχίας, καὶ ὁποῖαι τὸν περισφιγγουσι, παρὰ τὸ νὰ κατορθώσῃ νὰ τὰς ἀσπασῇ διὰ τοῦ βίαιου θανάτου. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου ὁ βίαιος θάνατος εἶνε εἶδος λιποταξίας· διότι οὐδεὶς δικαιούται νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν φρουρὰν του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτάχθη, ἀνευ τῆς ῥητῆς διαταγῆς ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἐκεῖ τὸν διετάξε νὰ μὴν. Ἄν ζῶμεν ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν μας, οὔτε εἴμεθα ἀπόλυτοι κύριοι τοῦ ἰδίου ἐκυτοῦ μας, καὶ τοῦτο εἶνε ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας καὶ συζητήσεως. Τινες λέγουσιν, ὅτι δύναται τις νὰ παραδώσῃ ἑαυτὸν εἰς τὸν ἐκούσιον θάνατον καὶ δι' ἐλαφράν, ἔστω, αἰτίαν, καθόσον οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι μᾶς συγκρατοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς δὲν εἶνε καὶ πολλὸ ἰσχυροί. Ἄλλ' εἶνε ἀχρηστία πρὸς τὴν φύσιν τὸ νὰ μὴ θέλωμεν νὰ ἀπολαύσωμεν τοῦ παρόντος, εἶνε σημεῖον ἐλλείψεως ὕγιους νοῦ τὸ νὰ διακίμεθα δυσφόρως πρὸς αὐτὸ καὶ νὰ ζητῶμεν νὰ διαρρήξωμεν πᾶσαν μετ' αὐτοῦ σχέσιν διὰ τοῦ βίαιου θανάτου. (Charron. Περὶ τῆς Σοφίας).

Σημ. Συγγραμ. Ὁ βίαιος θάνατος, ἐκτὸς ἂν λόγοι ἠθικοὶ καὶ δὴ λίαν ἰσχυροί, τὸν ἐπιβάλλουσι, καὶ ἐπομένως ἡ αὐτοκτονία, οὐδέποτε ἐπιτρέπεται, καθόσον ἡ πράξις αὕτη εἶνε εἶδος ἐπαναστάσεως κατὰ τῆς θέας Προνοίας ἐκ μέρους τοῦ δημιουργημάτων τῆς. Ὁ George Seignour ἐν τῇ περὶ Φάουστ μελέτῃ του γράφει ἐν τῷ Σταυροφόρῳ 7]10 76ρίου 1868, τὰ ἑξῆς περὶ αὐτοκτονίας.

«Τὸ νὰ πείζηται τις ἐκ τῶν δυστυχῶν, ἀνευ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἐλπίδος, εἶνε τοῦτο νὰ δυστυχῆται. Τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ θλίψις εἶνε αἱ δύο λευκαὶ ἀντιρυμῆ. αἱ ὁποῖαι ἐδοθῆσαν

(1) Σημ. Μεταφρ. Ἐν τῇ Σοφίᾳ Σαυρά, Κεφ. Μ, στίχ. 28 ἀναγινώσκουμεν· «Τέκνον ζωὴν ἐπιτήσεως μὴ βιώσεως»· κρεῖσσόν σοι ἀποθανεῖν, ἢ ἐπιταίεσθαι, — αὐτόστι Κεφ. Μλ, στίχ. 1—4 εἰς θάνατον ὡς πικρὸν σου τὸ μνημόσυνόν ἐστιν ἄνθρωπον εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ καὶ εὐδοουμένῳ ἐν πᾶσι καὶ ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν· ὁ θάνατος, καλὸν σου τὸ κρῖμα ἐστὶν ἄνθρωπον ἐπιδομένῳ καὶ ἐλασσουμένῳ ἰσχύϊ, ἐσχατογράφῳ περισπωμένῳ περὶ πάντων καὶ ἀπειθοῦντι καὶ ἀπολωλεκτῷ ὑπομοῦν· μὴ εὐλαβοῦ κρῖμα θανάτου, μνήσθητι προτέρων σου καὶ ἐσχατῶν· τοῦτο τὸ κρῖμα παρὰ Κυρίου πάσης σαρκί· καὶ τί ἀπαναίην ἐν εὐδοκίᾳ Ὑψίστου; καὶ εἶπε δίκαια, εἶπε ἐκατόν, εἶπε χίλια, ἔτη, οὐκ ἐστὶν ἐν ἔθῳ ἐλεγγὸς ζωῆς. Καὶ ἐν τῷ Ἰωάν. Κεφ. Δ' στίχ. 1—3 «Καὶ ἐλυπήθη Ἰωάνης λυτὴν μεγάλην καὶ συνεχῶν καὶ προσήλυτο πρὸς Κύριον καὶ εἶπε· Κύριε οὐχ· οὗτοι οἱ λόγοι μου εἶνε ὄντος μου ἐν τῇ γῇ μου; διὰ τοῦτο πρόφρασα τοῦ φυγεῖν εἰς Ἐρασίαν, διότι ἔγνων, ὅτι σὺ ἐλεήμων καὶ οἰκτιρῶν, μακροθύμος καὶ πολυέτατος καὶ μετάνοον ἐπὶ ταῖς κακίαις καὶ νῦν, Δέσποτα, λάβε τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με.

τῶ ἀνθρώπῳ διὰ τὸ περὶ, ὡς ἡ περιστερὰ, πρὸς τὸν τόπον τῆς ἀναπόσεως, τοῦ φωτός καὶ τῆς εἰρήνης. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀληθὴς φιλοδοξία καὶ ἡ ἡθικὴ ἰδονομία, ἀνευ Θεοῦ, μεταστρέφονται εἰς κακίαν. Πρέπει ἐν τῷ Θεῷ πάντοτε νὰ ἐπιθυμῶμεν καὶ τῷ Θεῷ πάντοτε νὰ ὑποτασσώμεθα. Ὁ Φόβος διέπραξεν εἰς ἐαυτὸν τὸ μέγιστον τῶν σφαλμάτων ἐπιθυμίας ἐν ἐαυτῷ καὶ ὑποταξάμενος ἐαυτῷ, διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸν βίαιον θάνατον καὶ εἰς τὴν αὐτοκτονίαν καταστρέφεται.

Ὁ θάνατος τῷ φαίνεται, ὅτι εἶνε ἡ θραύσις τῶν δεσμῶν, τὰ ὅποια τὸν περιφίγγουσιν, ἢ ὑπερπῆδησις τῶν ὁρίων, τὰ ὅποια τὸν περιορίζουσι. Καὶ ὅποια ἀλήθεια ἐνταῦθα δὲν ἀποκρύπτεται ἢ κρύπτεται· ὁ θάνατος εἶνε ἡ ἀπελευθέρωσις, τὸ τέλος ζωῆς δυστυχούς, ἢ μεταβάσις εἰς ἄλλην ζωὴν τελείαν. Ἀλλ' ἡ αὐτοκτονία ποσῶς δὲν εἶνε ὁ θάνατος. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶνε λογικὸς, ὅπως πάντοτε, καὶ ὅταν μᾶς διατάσῃ ν' ἀποθηνησκῶμεν καὶ ὅταν μᾶς ἐμποδίζῃ ν' αὐτοκτονῶμεν.

Ὁ ἀνθρώπος, ὁ ὁποῖος αὐτοκτονεῖ, οὐδὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀποθήνησκει καθ' ἑαυτόν, διότι ὁ τοιοῦτος ὑπερβαίνει τὸν θάνατον, ὑπερβαίνει τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶνε κύριος καὶ τοῦ θανάτου, καὶ ἀραιεῖ παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ δικαίωμα καὶ τῆς παροχής τοῦ θανάτου καὶ τῆς στιγμῆς τῆς ἐλευθερίας του, ἔνευ ἡμέτερον μυστηριώδη διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Ὁ αὐτοκτονῶν μεταβάλλει ἐαυτόν εἰς Θεόν, διότι θέλει, οὕτως εἰπεῖν, καταστρέφω ἐαυτόν ἐν τῷ χρόνῳ, ν' ἀναδημιουργήσῃ ἐαυτόν ἐν τῇ αἰωνιότητι.

Καὶ πῶς θὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν αἰωνιότητα ἑκείνος, ὁ ὁποῖος τολμᾷ νὰ τὴν πλησιάσῃ καὶ νὰ τὴν προσβάλῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Εἰσέρχεται εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἢ ὅποια δὲν τὸν περιέμενεν, ἢ ὅποια δὲν τὸν ἐξήγησεν, ἢ ὅποια δὲν τὸν προσεκόλλεσεν. Εἰσέρχεται εἰς τὴν αἰωνιότητα καὶ αὐτὴ θὰ ἐπιθῆμι, ἂν τοῦτο ἦτο δυνατόν, νὰ τὸν ἐκβάλῃ ἔξω αὐτῆς καὶ τὸν ἐξαποστείλῃ καὶ καλὴν εἰς τὸν χρόνον. Οὕτως ὁ δυστυχὴς ἔσπλκει καθ' ἑαυτοῦ διὰ παντός τὴν αἰωνιότητα καὶ ἐπισύρει καθ' ἑαυτοῦ τὴν ὀργὴν καὶ τὴν ἀγαπάεισιν τῆς, ἢ ὅποια οὐδέποτε θὰ παρήλθῃ.

Ὁ Θεὸς εἶνε ζηλότυπος καὶ ὅπως οὗτος διευθύνει τὴν ζωὴν, θέλει ἐπίσης νὰ διευθύνῃ καὶ τὸν θάνατον καὶ ἡ αἰωνιότης μόνη, ἢ ἑποία εἶνε ὁ Θεός, δύναται νὰ μᾶς εἰσαγάγῃ εἰρηκτικῶς εἰς τὴν αἰωνιότητα, δηλαδὴ εἰς τὸν Θεόν.

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος αὐτοκτονεῖ, εἶνε λοιπὸν ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει ν' ἀποθήνησῃ, διότι δὲν ἀποθήνησκει τις, παρὰ μόνον διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Θεοῦ· ὁ δὲ αὐτοκτονῶν θέλει νὰ ἀποθῆνῃ διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς του, διαιωίζων οὕτως τὴν φιλαυτίαν του.

Ἡ αὐτοκτονία εἶνε ἀπελπίς πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ἀλλὰ ποῶς ποτε ἐπιδοκίμασε τὴν ἀπελπίαν;

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) **N. K. Μάκαρος.**

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ τῆς ἐρχομένης Κυριακῆς.

(Ἐφεσ. Γ' 10-17)

Ἀδελφοὶ Ἐφεσῖοι, σὰς συμβουλεύω καὶ σὰς εὐχαίρω νὰ δυναμώνητε τὰς ψυχὰς σας μετὰ τὴν χάριν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου μας καὶ μετὰ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος του, ὥστε νὰ ἡμπορῆτε νὰ φυλάττητε τὰς ἐντολάς καὶ νὰ ἐκτελήτε τὰ καθήκοντά σας ὡς ἀληθῖνοι καὶ γνήσιοι χριστιανοί. Ἐνδυσθῆτε λοιπὸν τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ ἡμπορέσητε νὰ ἀντισταθῆτε καὶ νὰ ματαιώσητε τὰς πονηρὰς

μεθόδους καὶ μηχανὰς, μετὰ τὰς ὁποίας ὁ Διάβολος ζητεῖ νὰ σὰς καταβάλῃ καὶ νὰ σὰς ὑποδουλώσῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του. Διότι ὁ ἀγὼν ὁ ἰδικὸς μας δὲν εἶνε ἐναντίον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐναντίον τῶν δαιμόνων, οἱ ὁποῖοι ἄρχουν καὶ ἐξουσιάζουν εἰς τὸν παρόντα βίον μεταξὺ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων, ἐπου σκότος καὶ πλάνη καὶ ἀπάτη. Ὁ ἀγὼν μας εἶνε ἐναντίον τῶν πονηρῶν πνευματίων, δὲν ἀποβλέπει δὲ εἰς γῆνα καὶ πρόσκαιρα πράγματα, ἀλλ' εἰς τὰ αἰῶνα καὶ τὰ ἐπουράνια, εἰς τὴν ἀπόκτησιν αὐτῆς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ζητεῖ νὰ μᾶς ἀποσπάσῃ ὁ Διάβολος, διὰ νὰ μᾶς ὑποτάξῃ εἰς τὴν ἰδικὴν του ἐξουσίαν.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἀγὼν μας εἶνε ἐναντίον τοιοῦτου ἐχθροῦ καὶ διὰ τὸσον μέγα πρᾶγμα, φροντίσατε νὰ ἐνδυσθῆτε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ ἡμπορέσητε νὰ ἀντισταθῆτε κατὰ τὸν βίον τοῦτον, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸσας δυσκολίας καὶ κακίας, καὶ νὰ μενίετε σταθεροὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀρετὴν, καταβάλλοντες ὅλα τὰ πάθη καὶ νικῶντες πᾶσαν ἁμαρτίαν. Ἡ δὲ πανοπλία τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν σὰς συμβουλεύω νὰ ἐνδυσθῆτε, εἶνε ἡ ἐξῆς: Αἱ μὲν ἐπιθυμίαι σας ἄς μὴ στρέφονται εἰς μάταια καὶ ψευδῆ πράγματα, τὰ ὅποια εἶνε πρόσκαιρα καὶ ἀπατηλά, ἀλλ' ἄς στραφοῦν εἰς τὰ ἀληθινὰ ἀγαθὰ, τὰ μένοντα, τὰ αἰῶνια, τὰ σώζοντα. Φροντίσατε δὲ προσέτι νὰ ἐνδυσθῆτε ὡς θώρακα τὴν δικαιοσύνην καὶ πᾶσαν ἀρετὴν, ὥστε τὰ κτυπήματα τοῦ πονηροῦ νὰ μὴ σὰς διατρυποῦν. Καὶ ἀφοσιωθῆτε μετὰ ὅλην σας τὴν ψυχὴν εἰς τὸ νὰ ὑπηρετήτε τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον δίδει τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀσφάλειαν. Πρὸς τοῦτους προτάξατε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ πίστιν θερμὴν καὶ ζωντανήν, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν νὰ σβύνονται καὶ νὰ θραύονται ὅλα τὰ ἐναντίον σας βέλη τοῦ πονηροῦ, καὶ περιφράξατε τὸν νοῦν σας μετὰ τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς λογισμοὺς, οἱ ὁποῖοι θὰ σὰς ἦνε ὡς σωτήριος περιεφρακταία, καὶ ἀναλάβετε τὸν θείον λόγον, ὁ ὁποῖος εἶνε πνευματικὴ μάχαιρα φονεύουσα τὰ πάθη καὶ ἀναγκάζουσα τοὺς δαίμονας νὰ ἀπομακρύνωνται καὶ νὰ φεύγουν.

Τοιοῦτοτρόπως, ἀδελφοὶ Ἐφεσῖοι, ὅταν ὀπισθῆτε, ἢ νίκη εἶνε ἰδική σας, καὶ θὰ σὰς δοθῶν ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὰ ἀθάνατα βραβεῖα τῆς αἰωνίου βασιλείας καὶ ζωῆς καὶ μακαριότητος.

ΤΑ ΜΟΝΑ ΑΛΗΘΗ ΜΝΗΜΕΙΑ

Ὁ Ἄγγελος, ὅταν ἀπέθνησκε, παρεκάλει τοὺς φίλους του νὰ μὴ τοῦ κάμουν κανένα ἀνδριάντα οὔτε καμμίαν εἰκόνα. Διότι, εἶπεν, ἂν μὲν ἕκαμα κανὲν καλὸν ἔργον, τοῦτο θὰ μοῦ ἦνε μνημεῖον. Ἐὰν ὅμως δὲν ἕκαμα, τίποτε δὲν θὰ ὠφελῆσόν τὴν μνήμην μου ἀναμνηστικοὶ ἀνδριάντες.

Ὁ Ἄγγελος, λέγων τοῦτο, εἶχε βεβαίως μέγα δίκαιον. Τί ἐννοοῦσεν ὅμως μετὰ τὰ καλὰ ἔργα; Τὰ πολεμικὰ κατορθώματα καὶ τὰς νίκας τῶν μαχῶν. Ἀλλὰ πόσοι εἶνε

ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἡμποροῦν νὰ ἐπιβάλλουν τὸ δυνάμει των εἰς τὴν ἱστορίαν; Ὀλίγιστοι. Καὶ πάλιν τὰ κύματα τοῦ χρόνου καὶ τῶν αἰώνων σκεπάζουν πολλὰς καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς σβύνουν ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην μνήμην.

Ὁ Χριστιανισμὸς ὅμως στήνει εἰς τὸν καθένα μνημεῖον ἀθάνατον, ἀφθαρτον, παντοτεινόν, πλέον σιερὸν καὶ μόνιμον ἀπ' αὐτὴν τὴν γῆν καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ οὐράνια σάματα. Ἐξῆς μετὰ πίστιν καὶ μετὰ ἀρετὴν; Ἄδιάφορον ἂν ἐπέρασε ὅλην σου τὴν ζωὴν εἰς τὰ παιῶνα, ἀσημον καὶ ἀγνωστον χωρὶν, ὡς γεωργός, ὡς κηπουρός, ἢ εἰς πόλιν πολυάνθρωπον, ὡς ἕνας ἐργάτης ἀφανὴς καὶ καταρρονημένος. Εὐδόθειαν εἶχες καὶ φιλανθρωπίαν; Ἐνα κομμάτι ψωμί ἐδώκες εἰς πεινασμένον καὶ νερὸν εἰς διψασμένον; Νικητὴς τοῦ χρόνου, γράψεις τὸ δυνάμει σου εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ μίαν ἡμέραν θὰ λάβῃς τὸν στέφανον ἀπὸ τὸν Θεὸν ἔμπροσ εἰς τὰ ἀναριθμητὰ ἑκατομμύρια ὄλων τῶν ἀνθρώπων, εἰς αἰῶνα δὲ τὸν ἅπαντα θὰ ἔχῃς δόξαν ἀφθαρτον καὶ ἀκατάλυτον. Καὶ οἱ μὲν Ἄγγελοι, καὶ οἱ Καίσαρες, καὶ οἱ Ναπολέοντες, καὶ οἱ Μόλυκε, ἡμποροῦν νὰ καταφρονθοῦν ἐκεῖ, χωρὶς νὰ τοὺς ὠφελήσουν τίποτε αἱ πολεμικαὶ των δάφναι· ἐνθὲ καὶ ὁ πλέον μικρὸς Χριστιανὸς θὰ ἀνακηρυχθῇ σύμμετος τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἐὰν ἔζητε σύμφωνα μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ δὲν θὰ χαθῇ κανὲν ἀπὸ τὰ καλὰ του ἔργα· ἀλλ' αἱ ἐλεημοσύναι του καὶ ἡ φιλαδελφία του θὰ τοῦ ἦνε παράσημα ὑπερλαμπρα καὶ παντοτεινὰ, ἐνθὲ θὰ λασημονθοῦν καὶ θὰ ταφοῦν εἰς τὴν λήθην οἱ ἥρωες καὶ οἱ στρατηλάται πολεμικῶν ἀγώνων, οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν τὴν δόξαν εἰς τὴν καταστροφήν καὶ τὴν σραγὴν τῶν ὁμοίων των.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΘΟΝΕΡΟΥΣ

Αἱ Ἰεραὶ Γραφαὶ στιγματίζουν μετὰ τὸ πλέον ζωηρὰ χρώματα τὴν κακίαν τοῦ φθόνου. Ὁ φθονερὸς εἶνε ἕνα εἶδος φθόνος καὶ δηλητηριστοῦ· ὄχι μόνον τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του.

Δυστυχῶς τὸ πάθος τοῦτο ἔχει πολλὰ θύματα. Πολλὰκις καὶ φίλοι ἀκμῆ καὶ στενοὶ συγγενεῖς φθονοῦνται· διότι φθόνος εἶνε καὶ ἡ κοσμικὴ ἐκείνη ζήλεια, ἢ ὁποία στενοχωρεῖται, ὅταν εἶδῃ νὰ εὐδοκίμῃ εἰς κάτι τι περισσότερο ὁ ἄλλος.

Κάποτε μάλιστα ἡ ζήλεια αὐτὴ ἀπαντάται καὶ εἰς ἱερωμένους καὶ εἰς θεολόγους. Ἐὰν κάποιος ἀπὸ τὰς τάξεις αὐτὰς κατέχῃ μεγαλητέραν ἱκανότητα καὶ φήμην, ἢ διὰ τὴν ἀρετὴν του, ἢ διὰ τὴν διοικησίν του, ἢ διὰ τὴν θερμότητα καὶ τὴν εὐγλωττίαν του, εὐρίσκονται πολλοί, οἱ ὁποῖοι κεντοῦνται καὶ πικραίνονται διὰ τοῦτο, πολλάκις δὲ καὶ ζητοῦν νὰ τὸν ἐξευτελίουν καὶ τὸν καταστρέφουν μετὰ τὴν διαβολὴν καὶ τὴν συκοφαντίαν.

Ἄλλοι μόνον, ἀναγκασταί μου, εἰς τὰ φίδια αὐτὰ τὰ ἔλεσινα κατὰ τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς κρίσεως, ὅταν δὲν θὰ ἔχουν ποῦ νὰ κρύβουν οὔτε τὸ κεφάλι των οὔτε τὴν

οὐρανὸν των! Διότι θὰ τοὺς κρίνουν καὶ θὰ τοὺς κάμουν ἀναπολογήτους ὄχι οἱ Χριστιανοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀκμῆ οἱ παλαιοὶ πρόγονοί μας, οἱ ἄρχαιοι Ἕλληνας.

Τί ἴσταν ἐκεῖνοι; Εἰδωλολάτραι. Καὶ ὅμως πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔχι μόνον δὲν ἐρθνοῦσαν τοὺς καλητέρους των, ἀλλὰ καὶ ἔχαιραν περισσότερο, ὅταν περισσότεροι εὐρίσκοντο ἑνώτεροι των.

Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς ἦτο καὶ ὁ Σπαρτιάτης Παιδάρετος. Οἱ ἄρχοντες τῆς Σπάρτης δὲν τὸν ἔκριναν ἄξιον νὰ καταχθῆ εἰς τὸ πολυτιμημένον τάγμα τῶν τριακσίων, προτιμήσαντες ἄλλους. Τί δ' ἕκαμεν ἐκεῖνος; Μήπως ἐθύμασε; Μήπως ἠγανάκτησε; Μήπως ὄβρισε; μήπως ἐθόνησε; Διόλου. Ἀπ' ἰναντίας ἐμεινε ἱλαρὸς καὶ γελαστός, καὶ ἡ ὄψις του ἔλαμπεν ἀπὸ τὴν χαρὰν. Διὰ τί; Ὁ ἴδιος τὸ ἐπατέρωσεν. Χαίρω, εἶπε, διότι ἡ πόλις μας ἔχει τοσους πολίτας καλητέρους; ἀπὸ ἐμέ.

ΟΧΙ ΘΕΩΡΙΑΣ ΜΟΝΟΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ

Καὶ σήμερον ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι κατέχονται ἀπὸ τὴν μονομανίαν νὰ μελετοῦν μόνον, νὰ φιλοσοφοῦν, νὰ παραγεμίζου τὸν νοῦν των μετὰ χιλίας-δύο θεωρίας. Καλὴν βιβλίως τὸ νὰ ἐξετάζῃ κανεὶς τὰ πράγματα, καὶ νὰ μελετῆ, καὶ νὰ ἀποκτᾷ γνώσεις. Ἀλλὰ τί ὠφελεῖ τοῦτο, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ φιλοτιμία διὰ ἔργα καλὰ, καὶ δὲν προσπαθῶμεν μετὰ τὸν καλὸν μας βίον νὰ βελτιώσωμεν τὸν χαρακτήρα μας καὶ νὰ ὠφελήσωμεν καὶ τοὺς ἄλλους; Τὸν ἀνθρωπισμὸν μας δὲν τὸν κάμουν αἱ πολλὰ φιλοσοφία καὶ γνώσεις, ἀλλ' ὁ τρόπος τῆς ζωῆς καὶ τῆς συμπεριφορᾶς μας.

Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν ἐξέφρασε λαμπρὰ καὶ ὁ Εὐδαίμωνιδας. Ἐπῆγε ποτὲ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν καὶ εἶδε τὸν φιλόσοφον Ξενοκράτην, προχωρημένον πλέον εἰς τὴν ἡλικίαν, νὰ φιλοσοφῇ καὶ νὰ συζητῇ μαζί μετὰ τοὺς μαθητὰς του. Καὶ ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἐζητοῦσε νὰ εὕρῃ τί εἶνε ἡ ἀρετὴ, μετὰ ποτε λοιπὸν, εἶπε, θὰ τὴν ἐφάρμωσῃ.

Ο ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΔΙΔΑΣΚΩΝ ΤΟΥΣ ΥΨΗΛΟΦΡΟΝΟΥΝΤΑΣ

Διὰ τὰ παρχμικὰ πολλάκις κατορθώματα χάνουν τὸσο τὸν νοῦν των καὶ δὲν ἡμποροῦν νὰ συγκρατήσουν τὸν ἑαυτόν των ἀπὸ τὰ πηδήματα τῆς ὑπερηφανείας καὶ τῆς ἀλαζονείας. Πολλοὶ δὲ καὶ ἀλαζονεύονται διὰ πρίγματα, τὰ ὅποια ὄφειλαν νὰ ἀισχύνωνται. Καὶ πρᾶξιον παρὰ δειγμα ἔχομεν τὰς βουλευτικὰς ἐκλογάς. Τόσοι βγαίνουν βουλευταὶ μόνον διότι ἐστάθησαν ἱκανότεροι ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους των εἰς τὸ ψεῦδος, εἰ; τὸν δόλον, εἰς τὴν ἀπάτην, εἰς τὴν διαβολὴν, εἰς τὴν συκοφαντίαν. Τί λοιπὸν ἐπρεπεν εἰς αὐτούς; Νὰ ἐντρέπωνται καὶ νὰ μετανοοῦν διὰ τὴν ἀχρησιότητα καὶ τὴν διαφθοράν των. Καὶ ὅμως χαιροῦν, καὶ

λάμπουν, και υπερφανεύονται, και καυχονται, ως να
εκαμαν τὸ πλῆθος μεγάλον κατ' ἄρθρον, και ως να ἐκέρδιαν
τὴν ἐνδοξοτέραν δάφνην.

Ἐμποροῦσαν ἐν τούτοις να ἐπαιρναν ἐξαιρετον και ἀξιο-
λογώτατον μᾶθημα ἀπὸ τὸν Ἐπαμεινώνδαν τὸν Θεβαίον.
Ὅταν ἐνίκησε τοὺς Σπαρτιάτας εἰς τὰ Λεύκτρα, εἶποι
ἐπερίμεναν να τὸν ἴδουν γυμᾶτον ἀπὸ χαρᾶν και φαιδρό-
τητα. Ἐκεῖνος ὅμως, ἐνθ' ἄλλοτε ἦτο περιποιημένος και
γελαστός εἰς τὴν ἔψιν, τὴν ἐπιούσαν τῆς νίκης του ἐφάνη
ἀμελημένος και πολὺ ταπεινός. Οἱ φίλοι του ἠπόρησαν,
ὡς τὸν εἶδαν, και τὸν ἠρώτησαν μήπως τοῦ συνέβη κανὲν
δυστύχημα. Ὅχι, ἀπήνησαν ἐκεῖνος, τίποτε ἄλλὰ χθὲς,
μὲ τὴν νίκην, ἤσθάνθην μίσα μου κάποιαν ὑπερηφάνειαν
και ὑψηλοφροσύνην, και ἔχω χρέος σήμερον να μετριάσω
τὴν χαρὰν ἐκείνην και να ταπεινωθῶ, διὰ να ἔλθω εἰς
τὸν ἑαυτὸν μου.

**ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΑΠΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩΝΑ ΤΩΝ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ**

Πόσον δίκαιον εἶχεν ὁ μέγας Βασίλειος, ὅταν εἰλεγεν,
ὅτι τὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἦσαν ὅλα
ἔπαινος τῆς ἀρετῆς! Τὸ ἴδιον ἀληθεύει και διὰ πολλὰ
συγγράμματα και πολλὰς γνώμας τῶν παλαιῶν Ῥωμαίων.
Θέλετε να πεισθῆτε, ἀναγνώσται; Σκεφθῆτε πόσοι και
σήμερον ἀκόμη γίνονται ἄνω κάτω, ὅταν εὐεργετήσουν
κάποιον και ἴδωσιν ἐκ μέρους του ἀδιαφορίαν, πόσοι ζητοῦν
τὴν τιμωρίαν τῶν ἄλλων, ὅταν οἱ ἄλλοι τοὺς ἀδικήσουν,
ἐνθ' ζητοῦν τὴν ἐπιεικίαν και τὴν συγγνώμην, ὅταν αὐτοὶ
οἱ ἴδιοι ὑπέπεσαν εἰς κάποιον ἀμέρημα και παρεκτροπήν.

Ἀκούσατε δὲ τώρα και πῶς ἐξεφράζετο ὁ Κάτων ὁ
πρεσβύτερος, ὁ ἐπίσημος ἐκεῖνος και διάσημος διὰ τὸν χα-
ρακτῆρά του Ῥωμαῖος. Προτιμῶ, εἶλεγε, να εὐεργετήσω
κάποιον και να μὴ μοῦ γνωρίσῃ τὴν χάριν, παρὰ να ἀδι-
κήσω και να μὴ τιμωρηθῶ. Ἐάν ὅμως ἀλλοσφάλλω εἰς
ἐμέ, χρέος μου θεωρῶ να τοὺς συγχωρήσω ὅλους. Μόνον
δὲ εἰς τὰ ἰδικά μου σφάλματα δὲν θέλω να δίδω καμ-
μίαν συγγνώμην.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τὰ «Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀναπλάσεως» ἔχον ἴδιον τυ-
πογραφεῖον, τὸ ὁποῖον ἐπιουτίσθη κατ' αὐτὰς διὰ καινοερ-
γῶν στοιχείων, γραμμῶν, ποικιλιμάτων, κλπ. ἀναλαμ-
βάνει τὴν ἐκτύπωσιν συγγραμμάτων και οἰασδήποτε
ἄλλης τυπογραφικῆς ἐργασίας εἰς τιμὰς συγκαταβάτικας.

Πᾶσα αἴτησις δέον ν' ἀπευθύνηται πρὸς τοὺς κ. κ.
Θ. Παλλυκαράκην και Γ. Ἰωαννίδην

Βιβλιοπωλεῖον Ἀναπλάσεως δδὸς Ἀδριανοῦ 64

Ἀθήνας.

ΑΚΑΔΕΜΕΙΕ

Παρχαλοῦνται οἱ ἀνταποκριταὶ τῆς «Ἀναπλάσεως»
να ἐνεργήσωσι δραστηρίως πρὸς ἐκπαιρξιν τῶν ἀφελόμενων
συνδρομῶν και ἀποστολὴν αὐτῶν ἐντὸς τοῦ ἐρχομένου
μηνὸς Δεκεμβρίου. Παρακαλοῦνται πρὸς τούτοις να μᾶς
δηλώσωσι ἐγκαίρως τὰ ἐνόμματα τῶν πληρωσάντων, διότι
τὸ φύλλον μόνον πρὸς αὐτοὺς θὰ σταλῇ, θὰ διακοπῇ δὲ
ἡ ἀποστολὴ του πρὸς ὄσους δὲν πληρώσωσι μέχρι τῆς 31ης
Δεκεμβρίου.

Δηλοῦται ἐπίσης, ὅτι ἀπὸ τοῦ νέου ἔτους 1903 συν-
δρομηταὶ εἰς τὴν «Ἀναπλάσιν» θὰ ἐγγράφονται ἀπὸ τὴν
πρώτην ἐκείτου μηνός, ἡ δὲ συνδρομὴ ἀπαραβάτως θὰ
ῆνε προπληρωτέα.

Ὡσαύτως δηλοῦται, ὅτι ἐκ τῶν ἤδη συνδρομητῶν ὅσοι
μείνουσιν και διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος θὰ πληρώσωσι τὴν συν-
δρομὴν των ἐντὸς τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἐξαμήνου.

Εἰς τὰ μέτρα ταῦτα προβαίνομεν δι' οὗς λόγους ἐξεθέ-
σαμεν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 253 φύλλον τῆς «Ἀναπλάσεως»,
και ὅπως δυνηθῶμεν να χρησιμοποιοῦμεν τὸ πλεῖστον
μέρος τοῦ δευτέρου ἐξαμήνου εἰς τὴν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις
διδασκαλίαν τοῦ θεῖου λόγου.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς «Ἀναπλάσεως»
Μιχαὴλ Ι. Γαλανός

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἐξεδόθη κατ' αὐτὰς τὸ Ε', τεύχος τοῦ 4ου τόμου
τῶν Ἀπάντων Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου κατ' ἀποστέλ-
λαται εἰς τοὺς διαφόρους ἀνταποκριτάς μας ἐντὸς τῆς
ἐβδομάδος.

ΟΜΙΛΙΑΙ ἈΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,

Ἐν Ἀθήναις ἐν τῇ μεγάλῃ νεοκτίστῃ αἰθούσῃ τοῦ
Παρθεναγωγείου Διαληγμὰ Κυριακῇ 8 Δεκεμβρίου ὥρ.
6-7 μ.μ. Μιχ. Ι. Γαλανός.

Ἐν Πειραιεὶ τὴν μὲν Πέμπτην 5 Δεκεμβρίου ὥρ.
7-8 μ.μ. ἐν τῷ παρὰ τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Παρθενα-
γωγεῖο Μιχ. Ι. Γαλανός, τὴν δὲ Κυριακὴν 8 Δεκεμβρίου
ἐν τῷ Ζακυνθίῳ Ὀρφανοτροφείῳ ὥρ. 3-4 μ.μ. ὁ Κ. Α.
Διαληγμὰς.

ΟΜΙΛΙΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ἈΝΑΣΤΑΣΕΩΣ,

Ὁ Ἀρχιμ. Τιμόθ. Ἰ. Ἀναστασίου ἐμιλήσει τὴν προσεχῆ
Κυριακὴν ὥραν 3ην μ.μ. ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διὰ τὰ θεατρά μας, ὑπὸ Μιχαὴλ Ι. Γαλανοῦ.—Ψήφισμα τοῦ
Δημοτικοῦ Συμβουλίου Σπαρτιατῶν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ και ἀναρρήσει
εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν τῆς Α. Σεβασμ. τοῦ τέως
Μονεμβασίας και Λακεδαιμόνος Θεοκλήτου. — Ὁ θάνατος, ὑπὸ
Ν. Κ. Μακάρου. — Σύντομος ἐρμηνεία τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς
τῆς μεθαύριον Κυριακῆς, ὑπὸ Μ. Γ.—Τὰ μόνον ἀληθῆ μνημεῖα.
— Πρὸς τοὺς φθονερούς. — Ὅχι θεωρίας μόνον, ἀλλὰ και ἔργα.—
Ὁ Ἐπαμεινώνδης διδάσκων τοὺς ὑψηλοφρονοῦντας.—Λαμπρότατα
μαθήματα ἀπὸ τῶν Κάτωνα τῶν Πρεσβύτερων.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Ζ. ΔΙΑΔΗΜΑ
66—Ὁδὸς Ἀδριανοῦ—66